Sbírka soudních rozhodnutí

STANOVISKO GENERÁLNÍHO ADVOKÁTA
PAOLA MENGOZZIHO
přednesené dne 29. ledna 2015 [1]

Věc C-649/13

Comité d'entreprise de Nortel Networks SA a další
proti
C. Rogeauovi, insolvenčnímu správci společnosti Nortel Networks SA
a
C. Rogeau, insolvenční správce společnosti Nortel Networks SA
proti
Alanu Robertu Bloomovi,
Alanu Michaelu Hudsonovi,
Stephenu Johnu Harrisovi,
Christopheru Johnu Wilkinsonu Hillovi

[žádost o rozhodnutí o předběžné otázce podaná tribunal de commerce de Versailles (Francie)]

„Soudní spolupráce v občanských věcech — Úpadkové řízení — Nařízení (ES) č. 1346/2000 — Vedlejší úpadkové řízení — Pravomoc pro určení rozsahu účinků vedlejšího úpadkového řízení — Výlučná nebo fakultativní pravomoc — Určení rozhodného práva — Výnos z převodu majetku dlužníka zadržený na obstaveném účtu v třetí zemi"

1. Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce, která je předmětem projednávané věci, se týká čl. 2 písm. g) a článků 3 a 27 nařízení (ES) č. 1346/2000 [2] (dále jen „nařízení") a klade ožehavou otázku týkající se rozdělení soudní pravomoci mezi soudy státu, v němž bylo zahájeno hlavní úpadkové řízení podle čl. 3 odst. 1 nařízení, a soudy státu, v němž bylo zahájeno vedlejší řízení podle odstavce 2 téhož článku, jakož i otázku rozdělení aktiv dlužníka v úpadku mezi tato dvě řízení.

2. Spor v původním řízení zapadá do evropské části úpadku kanadské skupiny podniků Nortel, která do roku 2008 celosvětově působila v odvětví telekomunikací; tento úpadek vedl k zahájení hlavního úpadkového řízení ve Spojeném království proti všem evropským dceřiným společnostem patřícím k téže skupině podniků a k zahájení vedlejšího řízení ve Francii před předkládajícím soudem proti francouzské dceřiné společnosti.

I – Právní rámec

3. Nařízení stanoví evropský rámec pro přeshraniční úpadková řízení. Podle čl. 2 písm. g):

„Pro účely tohoto nařízení se rozumí:

[…]

1 — Původní jazyk: francouzština.

2 — Nařízení Rady (ES) ze dne 29. května 2000 o úpadkovém řízení (Úř. věst. L 160, s. 1; Zvl. vyd. 19/01, s. 191.

g) ‚členským státem, ve kterém se nachází majetek':

— v případě hmotného majetku členský stát, na jehož území se majetek nachází,

— v případě majetku nebo vlastnických práv nebo nároků, které musí být zapsány ve veřejném rejstříku, členský stát, pod jehož pravomoc rejstřík spadá,

— v případě pohledávek členský stát, na jehož území jsou soustředěny hlavní zájmy povinné třetí osoby ve smyslu čl. 3 odst. 1".

4. Článek 3 nařízení, nadepsaný „Mezinárodní příslušnost", v odstavcích 1 a 2 stanoví:

„1. Soudy členského státu, na jehož území jsou soustředěny hlavní zájmy dlužníka, jsou příslušné k zahájení úpadkového řízení. V případě společnosti nebo právnické osoby se za místo, kde jsou soustředěny hlavní zájmy, považuje sídlo, pokud není prokázán opak.

2. Pokud jsou hlavní zájmy dlužníka soustředěny na území některého členského státu, jsou soudy jiného členského státu příslušné k zahájení úpadkového řízení proti dlužníkovi pouze tehdy, pokud má dlužník provozovnu na území tohoto členského státu. Účinky takového řízení jsou omezeny na majetek, který se nachází na území tohoto členského státu."

5. Článek 27 nařízení obsažený v kapitole III, nadepsané „Vedlejší úpadková řízení", stanoví:

„Zahájení řízení uvedeného v čl. 3 odst. 1 soudem členského státu, pokud je toto řízení uznáno v jiném členském státě (hlavní řízení), umožňuje v tomto jiném členském státě, jehož soud je příslušný podle čl. 3 odst. 2, zahájit vedlejší úpadkové řízení, aniž by byla dlužníkova platební neschopnost v tomto jiném státě zkoumána. U těchto řízení se musí jednat o řízení uvedená v příloze B. Jejich účinky se omezují na majetek dlužníka nacházející se na území tohoto jiného členského státu."

II – Skutkový základ sporu v původním řízení, původní řízení a předběžná otázka

6. Skutkový základ sporu v původním řízení, tak jak vyplývá z předkládacího rozhodnutí a spisu, může být shrnut následovně.

7. Skupina Nortel, jejíž mateřskou společností je kanadská společnost Nortel Networks Corporation, byla jedním z prvních celosvětových dodavatelů řešení pro telekomunikační sítě. Kanadská společnost Nortel Networks Limited (dále jen „NNL"), která je přímou dceřinou společností Nortel Networks Corporation, byla vlastníkem většiny dceřiných společností skupiny Nortel ve světě, včetně Nortel Networks SA (dále jen „NNSA"), společnosti založené podle francouzského práva.

8. Skupina Nortel vykonávala ve významném rozsahu činnost v oblasti výzkumu a vývoje (dále jen „VaV"), kterou prováděla prostřednictvím specializovaných dceřiných společností (dále jen „centra VaV"). NNSA byla jednou z těchto dceřiných společností. Téměř všechna práva duševního vlastnictví vyplývající z činnosti skupiny v oblasti výzkumu a vývoje byla zapsána (především v Severní Americe) na jméno společnosti NNL jako „legal owner". NNL poskytovala centrům VaV bezplatné výhradní licence k využívání práv duševního vlastnictví skupiny. Centra VaV si ponechala také hospodářské vlastnictví („beneficial ownership") vyplývající z tohoto duševního vlastnictví v rozsahu přímo úměrném tomu, jak přispěly k činnosti v oblasti výzkumu a vývoje. Vnitroskupinová dohoda, nazvaná „Master

R&D Agreement“, upravovala právní vztahy mezi společností NNL a centry VaV[3]. Tato dohoda mimo jiné stanovila, že každé centrum VaV získávalo v závislosti na tom, zda byly na úrovni skupiny za dotčený rozpočtový rok dosahovány zisky nebo ztráty, vůči společnosti NNL postavení buď věřitele nebo dlužníka částky nazývané „RPS“ („Revenue Profit Sharing“).

9. Vzhledem ke skutečnosti, že skupina Nortel čelila v roce 2008 vážným finančním problémům, se její vedení rozhodlo zahájit souběžně úpadková řízení v Kanadě, v USA a v Evropské unii s cílem optimalizovat převody aktiv napříč skupinou.

10. Rozhodnutím ze dne 14. ledna 2009 zahájil High Court of Justice (England & Wales), Chancery Division (Spojené království) podle čl. 3 odst. 1 nařízení hlavní úpadkové řízení podle anglického práva proti všem společnostem skupiny Nortel se sídlem v Unii, mezi něž patří i společnost NNSA, a ustanovil A. Blooma, A. Hudsona, S. Harrise et C. Wilkinsona Hilla jako společné insolvenční správce (dále jen společně „společní správci podstaty“).

11. V návaznosti na společnou žalobu podanou společností NNSA a společnými správci podstaty předkládající soud zahájil rozsudkem ze dne 28. května 2009 vedlejší soudní likvidační řízení ve smyslu článku 27 nařízení, směřující proti společnosti NNSA, povolil pokračování činnosti po určitou dobu a ustanovil C. Rogeaua insolvenčním správcem.

12. Dne 7. července 2009 vypukl ve společnosti NNSA sociální spor, který byl ukončen dne 21. července 2009 podpisem protokolu o dohodě ukončující spor (dále jen „protokol o ukončení sporu“), který byl uzavřen mezi společností NNSA zastoupenou orgány činnými ve vedlejším řízení, odbory, podnikovou radou (dále jen „PR“) společnosti NNSA a zástupci stávkujících zaměstnanců. V této dohodě bylo stanoveno zaplacení odstupného, jehož jedna část byla splatná ihned, kdežto druhá část, nazvaná „pozdější odstupné“ (dále jen „pozdější odstupné“), měla být zaplacena po ukončení provozu podniku z dostupných finančních prostředků pocházejících ze všech prodejů obchodních odvětví, z prodejů majetku, ze všech dividend vyplacených v souvislosti s převodem aktiv, nebo obecně s převodem vymožených aktiv nebo pohledávek po úplném zaplacení všech provozních dluhů vzniklých při pokračování činnosti v rámci hlavního a vedlejšího řízení a „administration expenses“. Bylo stanoveno, že částka tohoto pozdějšího odstupného měla záviset na množství dostupných finančních prostředků. Dne 18. srpna 2009 společní správci podstaty podepsali stejně znějící dodatkovou dohodu k protokolu o ukončení sporu (dále jen „dodatková dohoda“).

13. Dne 1. července 2009 podepsaly orgány činné v obou řízeních protokol o koordinaci hlavního a vedlejšího řízení (dále jen „protokol o koordinaci“). Článek 8 odst. 3 tohoto protokolu stanoví, že „v souladu s nařízením […] se administration expenses vyplatí v plném rozsahu a v době, kdy mají být za obvyklých okolností splatné, přednostně z majetku společnosti, nezávisle na tom, na jakém místě se tato aktiva nacházejí (včetně aktiv nacházejících se na území Francie), a bez ohledu na zahájení vedlejšího řízení“. V návaznosti na podepsání protokolu o ukončení sporu insolvenční správci v hlavním a vedlejším řízení podepsali dne 18. srpna 2009 dodatek k protokolu o koordinaci, který má podle svého článku 7 přednost před tímto protokolem.

14. Rozsudkem ze dne 24. září 2009 potvrdil předkládající soud protokol o koordinaci, protokol o ukončení sporu, jakož i dodatkovou dohodu.

15. S cílem zajistit lepší zhodnocení aktiv skupiny Nortel se insolvenční správci činní v rámci různých úpadkových řízení zahájených po celém světě dohodli na globálním převodu těchto aktiv, a to odvětví po odvětví. Mezi společností NNL a několika dceřinými společnostmi patřícími ke skupině byla dne 9. června 2009 uzavřena dohoda odpovídajícího znění, nazvaná „Interim Funding and Settlement Agreement“ (dále jen „dohoda IFSA“). Bylo v ní zejména dohodnuto, že Master R&D Agreement měla

3 — Společnost NNSA se stala stranou Master R&D Agreement jejím podpisem dne 22. prosince 2004.

nadále platit po celou dobu trvání insolvenčních řízení a že dceřiné společnosti NNL se v určitý okamžik vzdají práv průmyslového a duševního vlastnictví souvisejících s prodanými obchodními činnostmi – přičemž zůstanou zachována licenční práva, která každé z těchto dceřiných společností příslušela, a to až do skončení opatření vedoucích k likvidací či prodeji, a že vzdání se uvedených práv se nebude vztahovat na práva vyplývající z jejich postavení jako „beneficial owner" duševního vlastnictví skupiny –, že všechny výnosy z celosvětového prodeje aktiv skupiny budou uloženy na obstavených účtech ve Spojených státech (dále jen „obstavené účty" nebo „Lockbox") a že nebude možné vyplácet žádné finanční prostředky uložené na těchto účtech mimo dohodu uzavřenou mezi všemi dotčenými právními subjekty skupiny. Společnost NNSA přistoupila k dohodě IFSA prostřednictvím dohody o přistoupení (Amendement and Accession Agreement) uzavřené dne 11. září 2009[4]. Společnost NNSA přestala vykonávat obchodní činnost v rámci převodů organizovaných po celém světě v souladu s dohodou IFSA. Výnosy z převodů, jichž se společnost NNSA účastnila [přibližně 7,2 miliardy amerických dolarů (USD)], se nacházejí na obstaveném účtu, ač dosud nebyla uzavřena dohoda o jejich rozdělení. C. Rogeauovi bylo usnesením konkurzního soudce ve vedlejším řízení uděleno svolení vykonávat všechny činnosti nezbytné k provedení převodů (například vypovězení licenčních smluv spjatých s převáděnými obchodními činnostmi) a účastnit se jednání o rozdělení výnosů z prodejů.

16. Výroční zpráva vypracovaná C. Rogeauem dne 23. listopadu 2010 vykazovala ke dni 30. září 2010 kladný zůstatek ve výši 38 980 313 eur na bankovních účtech společnosti NNSA, takže od měsíce května 2011 mohla přicházet v úvahu první platba pozdějšího odstupného. Vzhledem k tomu, že tato platba nebyla uskutečněna, zaslala PR společnosti NNSA C. Rogeauovi dne 5. května 2011 formální upomínku. V dopise ze dne 18. května 2011 C. Rogeau sdělil PR společnosti NNSA, že není schopen dodržet podmínky stanovené v protokolu o ukončení sporu, jelikož finanční prognóza vypracovaná společností Ernst & Young ke dni 13. května 2011 vykazovala v důsledku dvou žádostí společných správců podstaty o platbu ve výši 16,6 milionu eur záporný zůstatek ve výši téměř 6 milionů eur[5]. Ve hře byla navíc i pohledávka anglického penzijního fondu, kterou High Court of Justice (England & Wales), Chancery Division, kvalifikoval rozhodnutím ze dne 10. prosince 2010 jako „administration expense" ve smyslu anglického práva.

17. PR a 147 bývalých zaměstnanců společnosti NNSA zpochybnili tyto skutkové okolnosti případu a podali proti C. Rogeauovi žalobu k předkládajícímu soudu, v jejímž rámci navrhovali zejména určit, že vedlejšímu řízení společnosti NNSA přísluší výlučný a přímý nárok na poměrnou část výnosu z celosvětového prodeje aktiv skupiny Nortel, a uložit C. Rogeauovi povinnost, aby žalobci neprodleně uhradil jeho pohledávku týkající se pozdějšího odstupného ve výši finančních prostředků, které má společnost NNSA k dispozici, a zaplatil také zbývající část této pohledávky, jakmile ve vedlejším řízení společnost NNSA obdrží poměrnou část výnosu z celosvětového prodeje, která jí přísluší[6].

18. Dne 1. srpna 2011 C. Rogeau zahájil proti společným správcům podstaty řízení před předkládajícím soudem, jelikož zadržením výnosů, které byly ve Francii získány z prodeje aktiv společnosti NNSA a uloženy do „Lockbox", bránili vyplacení pozdějšího odstupného. Společní správci podstaty, kteří se účastnili jednání konaného dne 23. února 2012 a následně jednání konaného dne 24. května 2012,

4 — Oprávnění podepsat tuto dohodu bylo uděleno usnesením konkurzního soudce ze dne 7. července 2009.

5 — A to konkrétně přibližně 8 milionů eur jako „Residual Profit Sharing" 2010 (dále jen „RPS 2010") a 8,6 milionu eur, které společní správci podstaty zaplatili předem na základě účasti společnosti NNSA na nákladech spojených s prodejem aktiv skupiny v regionu EMEA (Europe Middle East Africa), a to přibližně 25 %.

6 — Z žaloby vyplývá, že PR a bývalí zaměstnanci společnosti NNSA se brání zaplacení 8 milionů eur jako RPS 2010 s odvoláním na operaci obsaženou v protokolu o ukončení sporu, v jejímž rámci je stanoven dosud neuhrazený zůstatek všech plateb na základě Revenue Profit Sharing na celkovou částku 4,9 milionu USD. Rovněž zpochybňují přičitatelnost ztrát spjatých s pokračováním systému Master R&D Agreement společnosti NNSA, které vznikly v důsledku zpoždění celosvětového prodeje aktiv skupiny Nortel, a tvrdí, že RPS 2010 má podmíněnou povahu a dosud není splatný. S ohledem na pohledávku na vrácení nákladů souvisejících s převodem aktiv tvrdí, že tyto jsou opodstatněné, pouze pokud a až v okamžiku, kdy vedlejšímu řízení připadne poměrná část výnosu z celosvětového prodeje příslušející společnosti NNSA, a nebrání se tedy zaplacení pozdějšího odstupného z finančních prostředků, které jsou momentálně k dispozici v rámci tohoto řízení. S ohledem na pohledávku anglického penzijního fondu nakonec uvádějí, že její kvalifikace jako „administration expense" podle anglického práva nemá žádný dopad na vedlejší řízení, jelikož pohledávky je v tomto řízení třeba vyrovnat na základě francouzského práva.

předkládajícímu soudu mimo jiné navrhli, aby se prohlásil mezinárodně nepříslušným ve prospěch High Court of Justice (England & Wales), Chancery Division, k přijímání jakýchkoli rozhodnutí směřujících proti nim, v jejichž důsledku by byl přímo či nepřímo omezen rozsah hlavního řízení nebo jejich pravomocí, včetně práva zadržet finanční prostředky, které jsou v současnosti obstaveny v Lockbox, k rozhodnutí, že vedlejší řízení týkající se společnosti NNSA má jakákoli práva na veškeré či některé výnosy z celosvětových převodů aktiv skupiny Nortel, na kterých měla společnost NNSA podíl a která jsou v současnosti obstavena v Lockbox. Společní správci podstaty podpůrně navrhovali, aby se předkládající soud prohlásil nepříslušným přijímat rozhodnutí týkající se majetku a práv, která se v okamžiku vydání rozhodnutí o zahájení vedlejšího řízení nenacházela ve Francii ve smyslu čl. 2 písm. g) nařízení, a rozhodovat o jakýchkoli návrzích, které by měly přímo či nepřímo za následek to, že by se předkládající soud vyjádřil k otázce, zda lze všechny dluhy společnosti NNSA podle anglického práva kvalifikovat jako „administration expense".

19. Podle předkládajícího soudu se žaloba podaná v původním řízení výslovně zařadila do právního rámce kolektivních řízení a nařízení, takže je třeba použít jeho ustanovení. Tento soud uvádí, že aby mohl rozhodnout o návrzích, které mu byly předloženy, musí nejprve rozhodnout o své příslušnosti vymezit rozsah účinků vedlejšího řízení a toto rozhodnutí záleží na tom, jak vyloží různé články nařízení, a to zejména jeho čl. 2 písm. g), který obsahuje jednotnou právní úpravu týkající se umístění majetku dlužníka. Dále má za to, že musí rozhodnout o tom, zda se mohou účinky vedlejšího řízení vztahovat i na majetek dlužníka nacházející se mimo Unii.

20. Za těchto podmínek se tribunal de commerce de Versailles rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžnou otázku:

„Je soud státu, ve kterém bylo zahájeno vedlejší řízení, výlučně nebo alternativně se soudem státu, ve kterém bylo zahájeno hlavní řízení, příslušný rozhodnout o určení majetku dlužníka, na který se vztahují účinky vedlejšího řízení podle čl. 2 písm. g), čl. 3 odst. 2 a článku 27 nařízení […], a je v případě výlučné nebo alternativní příslušnosti rozhodným právem právo hlavního nebo vedlejšího řízení?"

III – Posouzení

21. Předběžná otázka se skládá ze dvou částí, z nichž první se týká rozdělení soudní příslušnosti mezi soudy hlavního řízení a soudy vedlejšího řízení, zatímco druhá část se týká rozhodného práva s ohledem na otázku umístění majetku dlužníka. Obě tyto části budou dále přezkoumány samostatně.

A – *K první části předběžné otázky: soudní příslušnost*

1. Úvodní poznámky: věcná působnost nařízení

22. Ačkoli ani předkládající soud, ani zúčastněné strany, které Soudnímu dvoru předložily písemná vyjádření, nevyjádřily pochybnosti stran toho, že soudní příslušnost musí být za takových okolností, jaké nastaly v původním řízení, určena podle ustanovení nařízení, a nikoli podle ustanovení nařízení (ES) č. 44/2001[7], byla otázka, které z těchto dvou nařízení je třeba použít v projednávané věci, v návaznosti na otázku položenou Soudním dvorem předmětem diskuze při jednání. Proto je třeba o ní krátce pojednat ještě, než začnu přezkoumávat předběžnou otázku.

7 — Nařízení Rady ze dne 22. prosince 2000 o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech (Úř. věst. 2001, L 12, s. 1; Zvl. vyd. 19/04, s. 42). Tato otázka je zmíněna pouze ve vyjádřeních společných správců, která však obsahují závěr, že nařízení č. 44/2001 není použitelné.

23. Podle ustálené judikatury musí být nařízení a nařízení č. 44/2001 vykládána tak, aby bylo zabráněno jakémukoli překrývání právních pravidel, jež tyto akty obsahují, a právnímu vakuu. Žaloby vyloučené z působnosti nařízení č. 44/2001 na základě jeho čl. 1 odst. 2 písm. b) z důvodu, že se týkají „konkursů, vyrovnání a podobných řízení", spadají do působnosti nařízení. Nařízení č. 44/2001 se pak vztahuje na žaloby, které nespadají do působnosti čl. 3 odst. 1 nařízení[8]. Soudní dvůr rovněž rozhodl, že z oblasti působnosti nařízení č. 44/2001 jsou vyloučeny pouze žaloby, které vyplývají přímo z úpadkového řízení a úzce s ním souvisí. Pouze tyto žaloby proto spadají do působnosti nařízení[9]. V rozsudku Nickel & Goeldner Spedition (EU:C:2014:2145, bod 27) Soudní dvůr upřesnil, že určujícím kritériem pro identifikaci oblasti, do které žaloba spadá, nejsou procesní souvislosti, do nichž tato žaloba zapadá, ale její právní základ. Podle tohoto přístupu je nutno zkoumat, zda právo nebo povinnost, které jsou základem žaloby, plynou z obecných pravidel občanského a obchodního práva nebo z odchylných ustanovení, která jsou specifická pro úpadková řízení.

24. PR a bývalí zaměstnanci společnosti NNSA se v projednávané věci domáhají zaplacení pohledávky, která sice vyplývá z protokolu o ukončení sporu, ale její vznik, splatnost i výše závisejí na finančních prostředcích, které jsou k dispozici v rámci vedlejšího řízení po likvidaci majetku společnosti NNSA

25. Žaloba podaná v původním řízení tedy směřuje s ohledem na finanční prostředky, které již byly získány ve vedlejším řízení, k tomu, aby byla vůči pohledávkám uplatňovaným orgány činnými v hlavním řízení uplatněna přednostní povaha pohledávky na zaplacení pozdějšího odstupného jakožto pohledávky na zaplacení mzdy na straně jedné, a pokud jde o finanční prostředky, které ještě nebyly získány ve vedlejším řízení, k uplatnění nároku tohoto řízení na poměrnou část výnosu příslušející společnosti NNSA z převodu obchodních činností/majetku skupiny Nortel, který je uložen v Lockbox, na straně druhé.

26. První část žaloby se opírá o ustanovení francouzského práva, která upravují práva věřitelů v soudním likvidačním řízení, a to zejména o článek L 641-13 code de commerce, který stanoví pořadí splácení pohledávek. Okolnost, že předkládající soud může mít případně za to, že k určení povahy pohledávek uplatňovaných v hlavním řízení bude třeba odkázat na jednu nebo více dohod, jako například RPS 2010, dohodu IFSA nebo protokol o koordinaci, nezpochybňuje právní základ první části žaloby PR a bývalých zaměstnanců společnosti NNSA, který se nachází v *ustanoveních francouzského práva týkajících se soudních likvidačních řízení*. Dále podotýkám, že protokol o koordinaci definuje pojem „administration expensens" odkazem na článek 99 přílohy B1 Insolvency Act 1986, který se použije na hlavní řízení, a přednostní pořadí pohledávek vyplývajících z takových nákladů je potvrzeno odkazem na anglické právní předpisy, jakož i na nařízení a na pokyny pro komunikaci a spolupráci v přeshraničních úpadkových řízeních v Evropě, které byly v červenci roku 2007 zveřejněny INSOL Europe a které jsou podle bodu 2 uvedeného protokolu jeho nedílnou součástí[10]. V důsledku toho by měl předkládající soud i v případě, kdy má objasnit otázku, kterou projednává v rámci této první části žaloby podané v původním řízení, na základě uvedeného protokolu uplatnit každopádně *zvláštní právní přepisy platné pro úpadková řízení*.

27. Druhá část žaloby podané v původním řízení se opírá v první řadě o ustanovení nařízení. Za účelem určení, zda PR a bývalí zaměstnanci společnosti NNSA oprávněně uplatňují nárok vedlejšího řízení na poměrnou část výnosu z prodeje aktiv skupiny Nortel uloženého v Lockbox, která přísluší společnosti NNSA, předkládající soud totiž musí podle svých vlastních slov vymezit rozsah účinků tohoto řízení, které jsou podle čl. 3 odst. 2 a článku 27 nařízení omezeny na majetek společnosti NNSA nacházející se na francouzském státním území. Na druhou část žaloby se vztahuje námitka nepříslušnosti vznesená společnými správci podstaty, která se opírá o ustanovení nařízení a příslušnou roli, kterou systém tohoto nařízení přiznává hlavnímu a vedlejšímu řízení. Okolnost, že koordinace těchto dvou řízení byla v projednávané věci formálně upravena ve smlouvě podepsané orgány činnými

8 — Viz rozsudky F-Tex (C-213/10, EU:C:2012:215, body 21, 29 a 48), jakož i Nickel & Goeldner Spedition (C-157/13, EU:C:2014:2145, bod 22).

9 — Viz rozsudky F-Tex (EU:C:2012:215, body 23 a 29), jakož i Nickel & Goeldner Spedition (EU:C:2014:2145, bod 23).

10 — Viz bod 8 protokolu o spolupráci.

v obou řízeních, nemění nic na druhu a právním základu druhé části žaloby podané v původním řízení. Nároky, které uplatňuje insolvenční správce ve vedlejším řízení, jakož i PR a bývalí zaměstnanci společnosti NNSA – kteří mimochodem nejsou smluvní stranou protokolu o koordinaci – na poměrnou část finančních prostředků uložených v Lockbox, která přísluší společnosti NNSA, *se neopírají o žádný smluvní základ*, stejně tak jako argumenty, o které orgány činné v hlavním řízení opírají námitku nepříslušnosti.

28. Dále je třeba zdůraznit, že předmětem protokolu o koordinaci je úprava chování „zúčastněných stran, které mají zájem na koordinaci hlavního a vedlejšího řízení" (bod 1). Jeho cíli jsou zejména zajištění uspořádaného, účinného a řádného průběhu řízení, dosažení co možná největšího zhodnocení majetku společnosti NNSA v rámci celosvětového přístupu, zajištění výměny informací a minimalizace soudních řízení a nákladů [bod 4 i) až iv)], jakož i stanovení podmínek, za kterých má společnost NNSA pokračovat v obchodní činnosti během vedlejšího řízení [bod 4 písm. v)]. Uvedený protokol sice v bodě 5.3 stanoví zásady, na základě kterých budou společní správci podstaty ve spolupráci s insolvenčním správcem ve vedlejším řízení vyjednávat o rozdělení výnosu z prodeje aktiv skupiny Nortel mezi různé dotčené právní subjekty včetně společnosti NNSA [11], ale *žádné z ustanovení tohoto protokolu nedefinuje kritéria, podle kterých má být rozdělena poměrná část výnosu příslušející společnosti NNSA mezi hlavní a vedlejší řízení* [12]. Otázka, jak má být rozdělen výnos z prodeje aktiv společnosti NNSA mezi obě insolvenční řízení, se navíc liší a předchází otázce, které náklady hlavního řízení je třeba pokládat za „administration expenses" a v jakém rozsahu mají přednostní pořadí, které musí strpět věřitelé vedlejšího řízení včetně zaměstnanců společnosti NNSA na základě rozhodného práva či smluvních ustanovení protokolu o koordinaci.

29. Ze všech předcházejících úvah vyplývá, že spor mezi orgány činnými v hlavním řízení a insolvenčním správcem ve vedlejším řízení, jakož i PR a zaměstnanci společnosti NNSA ve sporu projednávaném před předkládajícím soudem spadá ve smyslu judikatury Soudního dvora uvedené v bodě 23 výše do oblasti působnosti nařízení. Takovému závěru nebrání skutečnost, že jednotlivé aspekty vztahů mezi různými zúčastněnými stranami sporu v původním řízení jsou upraveny v dohodách, které mezi sebou uzavřely (protokol o ukončení sporu a protokol o koordinaci), ani skutečnost, že rozsah jimi jednotlivě uplatněných nároků se může lišit na základě dohod, které existují mezi některými z nich a třetími osobami (RPS 2010 a dohoda IFSA), jelikož tyto okolnosti nemohou zpochybnit právní základ jejich vzájemných pohledávek a všechny tyto dohody ostatně souvisí s úpadkem společnosti NNSA [13] a s jednáními spjatými s její likvidací.

2. Posouzení první části předběžné otázky

a) Právní úprava soudní příslušnosti stanovená v nařízení a pravidla nastolená judikaturou

30. Je třeba předeslat, že nařízení výslovně upravuje pouze soudní příslušnost pro *zahájení* úpadkového řízení. K tomu jsou podle čl. 3 odst. 1 uvedeného nařízení příslušné soudy členského státu, na jehož území jsou soustředěny hlavní zájmy dlužníka. Podle čl. 3 odst. 2 jsou soudy jiného členského státu než státu, na jehož území jsou soustředěny hlavní zájmy dlužníka a na území kterého má dlužník provozovnu, příslušné k zahájení *územního úpadkového řízení*, tj. řízení, které je omezeno na majetek dlužníka, který se nachází na území tohoto jiného členského státu.

11 — Podle tohoto ustanovení uvedeného protokolu se smluvní strany dohodly uplatnit ve prospěch společnosti NNSA nárok na 9 % část výnosu z prodeje veškerých práv duševního vlastnictví skupiny.

12 — V tomto ohledu uvedený protokol v bodě 6.1 v oddílu „vymáhání aktiv/rozdělení výnosu z prodeje" pouze upřesňuje, že „není-li písemnou dohodou stanoveno jinak, majetek [společnosti NNSA] zpeněžují a vymáhají společní správci podstaty, francouzský správce podstaty a francouzský insolvenční správce v souladu s nařízením […]". I kdyby bylo možné se odchýlit od ustanovení nařízení týkajících se příslušných účinků hlavního a vedlejšího řízení, ze spisu nevyplývá, že byla taková dohoda uzavřena.

13 — V tomto ohledu je třeba připomenout, že samotné nařízení odkazuje na požadavek zajistit koordinaci mezi hlavním řízením a vedlejším řízením či vedlejšími řízeními a že v projednávané věci byla dohoda sloužící k tomuto účelu uzavřena na žádost předkládajícího soudu.

31. Doplňující pravidlo týkající se příslušnosti bylo do systému nařízení zavedeno rozsudkem Seagon (C-339/07, EU:C:2009:83), v němž Soudní dvůr rozhodl, že čl. 3 odst. 1 uvedeného nařízení musí být vykládán v tom smyslu, že členskému státu, na jehož území bylo úpadkové řízení zahájeno, přiznává rovněž mezinárodní příslušnost rozhodnout o žalobách, které přímo vyplývají z uvedeného řízení a úzce s ním souvisí [14].

32. Stejně jako řada zúčastněných stran, jež v tomto řízení předložily vyjádření, včetně Evropské komise se domnívám, že čl. 3 odst. 2 nařízení je třeba vykládat odpovídajícím způsobem, a pravidlo příslušnosti potvrzené Soudním dvorem v rozsudku Seagon (EU:C:2009:83), které se opírá o *vis attractiva concursus*, tudíž může platit i ve prospěch soudů členského státu, v němž bylo zahájeno vedlejší řízení. Domnívám se, že takový závěr je nezbytný s ohledem na tatáž hlediska, o která se opíral Soudní dvůr s cílem dovodit uvedené pravidlo ze systematiky nařízení a jeho cílů. Šestý bod odůvodnění nařízení, podle něhož se toto nařízení „omezuje na ustanovení, která upravují příslušnost pro zahájení úpadkových řízení a *rozhodnutí, která jsou učiněna přímo na základě úpadkových řízení a s takovými řízeními úzce souvisí*“ [15], se totiž na jednu stranu vztahuje bez rozdílu na všechna řízení zahájená podle tohoto nařízení, aniž by rozlišoval mezi hlavním, územním či vedlejším řízením. Na druhou stranu by bylo ztíženo dosažení cílů zvýšení účinnosti a zrychlení úpadkových řízení s mezinárodním dopadem, stanovených v bodech 2 a 8 odůvodnění nařízení, a cíle zamezení podnětům, které motivují zúčastněné strany k převodům majetku nebo soudních řízení z jednoho členského státu do druhého za účelem výhodnějšího právního postavení (tzv. „forum shopping“), uvedeného ve čtvrtém bodě odůvodnění nařízení, pokud by soudy státu, ve kterém bylo zahájeno vedlejší řízení, nebyly příslušné pro rozhodování o žalobách, které jsou podávány přímo na základě těchto řízení a úzce s nimi souvisí, jako například o žalobách, v jejichž rámci je uplatňován nárok na zaplacení peněžitých částek nebo aktiv příslušejících vedlejšímu řízení. Výklad čl. 3 odst. 2 nařízení, který odpovídá výkladu čl. 3 odst. 1 provedenému Soudním dvorem v rozsudku Seagon (EU:C:2009:83), je navíc potvrzen v čl. 25 odst. 1 prvním pododstavci nařízení, stejně jak Soudní dvůr konstatoval v bodech 25 a 26 uvedeného rozsudku. Toto ustanovení ukládá povinnost uznávat *rozhodnutí týkající se průběhu* a skončení úpadkového řízení vydaná soudem, jehož rozhodnutí o zahájení řízení je uznáno podle článku 16 uvedeného nařízení. Naposled uvedené ustanovení se zase týká rozhodnutí vydaných „soudem členského státu, který je příslušný podle článku 3“, tj. soudem příslušným jak podle odstavce 1 tohoto článku, tak i soudem příslušným podle odstavce 2 tohoto článku.

33. Jak uvádějí společní správci podstaty ve svých písemných vyjádřeních, je bezpochyby pravda, že rozsudek Seagon (EU:C:2009:83) zakotvuje „zásadu koncentrace příslušnosti u soudů členského státu, ve kterém bylo zahájeno *hlavní řízení*“ [16]. Podle systematiky argumentace Soudního dvora však tato zásada platí pouze pro žaloby, které „přímo vyplývají z *uvedeného řízení* a úzce s ním souvisí“ [17]. Naproti tomu nelze na základě tohoto rozsudku usuzovat, že uvedená zásada se vztahuje také na žaloby, které přímo vyplývají z *vedlejšího řízení* a úzce s ním souvisí. Jak bylo objasněno v předcházejícím bodě, důvody, o které se opírá výše uvedený rozsudek, mohou vést ke stejnému

14 — Body 21, 28 a výrok. Žaloba dotčená v rozsudku Seagon (EU:C:2009:83) byla odpůrčí žalobou. Viz také rozsudek F-Tex (C-213/10, EU:C:2012:215, body 27 a 28), v němž však Soudní dvůr s ohledem na zvláštnosti žaloby podané v původním řízení dospěl k závěru, že tato žaloba spadala do oblasti působnosti nařízení č. 1346/2000. Zásadu vytýčenou v rozsudku Seagon (EU:C:2009:83) Soudní dvůr nedávno potvrdil s ohledem na žalobu na náhradu škody směřující proti jednateli dlužnické společnosti, která směřovala na náhradu plateb uskutečněných poté, co nastal úpadek této společnosti, nebo po zjištění jejího předlužení (viz rozsudek H, C-295/13, EU:C:2014:2410).

15 — Zvýraznění provedeno autorem tohoto stanoviska.

16 — Bod 104 vyjádření společných správců podstaty. Zvýraznění provedeno autorem tohoto stanoviska.

17 — Body 21 a 28 a výrok rozsudku Seagon (EU:C:2009:83), zvýraznění provedeno autorem tohoto stanoviska.

výkladu čl. 3 odst. 2 nařízení, jaký Soudní dvůr provedl ohledně odstavce 1 tohoto článku. Tyto důvody jsou ostatně z hlediska rozdělení soudní pravomoci mezi hlavní a vedlejší řízení „neutrální", v žádné části tohoto rozsudku Soudní dvůr svůj výklad neopírá o univerzální povahu hlavního řízení, ani o jeho dominantní charakter ve vztahu k vedlejšímu řízení [18].

34. Nakonec pro doplnění podotýkám, že jak zpráva „External Evaluation of Regulation No. 1346/2000/EC on Insolvency Proceedings" (dále jen „Heidelberg-Luxembourg-Vienna Report") [19], tak i návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení č. 1346/2000, předložený Komisí dne 12. prosince 2012 [20] (dále jen „návrh na změnu nařízení"), doporučují kodifikovat zásadu *vis attractiva concursus* pro akcesorická řízení a používat ji ve prospěch soudů vedoucích řízení, s nímž tyto žaloby úzce souvisí, bez ohledu na to, zda se jedná o hlavní, územní či vedlejší úpadkové řízení [21].

35. Pravidlo týkající se soudní příslušnosti, které bylo zakotveno v rozsudku Seagon (EU:C:2009:83) v čistě interním unijním kontextu, bylo v rozsudku Schmid (C-328/12, EU:C:2014:6) rozšířeno na spory vykazující *vztah k třetímu státu*. Soudní dvůr zdůraznil cíle, které jsou sledovány čl. 3 odst. 1 nařízení a spočívají v předvídatelnosti soudní příslušnosti ve věcech úpadku, a nepřijal argumenty přednesené německou vládou, které se opírají zejména o odchylku od zásady příslušnosti soudu v místě bydliště žalovaného a o nebezpečí neuznání rozsudku, přičemž dospěl v tomto rozsudku k závěru, že uvedené ustanovení „zakládá rovněž příslušnost rozhodnout o odpůrčí žalobě podané v rámci úpadkového řízení směřující proti odpůrci, *který má bydliště na území třetího státu*" [22]. Na rozdíl od názoru zastávaného vládou Spojeného království ve svém písemném vyjádření mám za to, že tentýž výklad, který pouze rozšiřuje územní působnost zásady *vis attractiva concursus*, jak byla uznána v rozsudku Seagon (EU:C:2009:83), by mohl být nezbytný rovněž v rámci čl. 3 odst. 2 nařízení. Toto ustanovení totiž sleduje tytéž cíle předvídatelnosti soudní příslušnosti a právní jistoty, jak je Soudní dvůr uvedl ve vztahu k odstavci 1 tohoto článku 3. Tyto cíle, stejně jako cíle zjednodušení a účinnosti řízení a snížení podnětů pro „forum shopping", na které Soudní dvůr poukázal již v rozsudku Seagon (EU:C:2009:83), hovoří pro to, aby byla soudům státu, ve kterém bylo zahájeno vedlejší řízení, přiznána příslušnost rozhodovat o odpůrčí žalobě nebo o jiné žalobě podané na základě úpadku, která vyplývá přímo z uvedeného řízení a úzce s ním souvisí (například protože směřuje k navrácení předmětu, který se před jeho prodejem nacházel na území tohoto členského státu, do majetku dlužníka), a sice *nezávisle* na otázce, zda má žalovaný bydliště v členském nebo třetím státě.

36. Ještě obecněji rozsudek Schmid (EU:C:2014:6), který zcela sleduje směr judikatury odvíjející se od rozsudku Owusu (C-281/02, EU:C:2005:120), který byl vydán v kontextu Bruselské úmluvy [23], široce vyložil územní působnost nařízení a rozšířil ji nad rámec „evropských" přeshraničních úpadkových řízení nejen na řízení, která mají přeshraniční vazby jak v rámci Unie, tak i mimo území Unie, nýbrž i na čistě „vnitrostátní řízení", jejichž zahraniční vazba se nachází zcela mimo území Unie. Řešení

18 — Z okolnosti, že Soudní dvůr – jak zdůrazňují společní správci podstaty v písemných vyjádřeních – nevyhověl návrhu generálního advokáta Ruize-Jaraba Colomera uvedenému v bodech 64 až 69 jeho stanoviska předneseného ve věci Seagon (C-339/07, EU:C:2008:575) uznat „relativně výlučnou" povahu příslušnosti soudů členského státu, ve kterém bylo zahájeno hlavní řízení pro odpůrčí žaloby podané v rámci úpadkových řízení, a tudíž ponechává na rozhodnutí insolvenčního správce, aby zvolil příslušný soud, který mu připadá nejvhodnější z hlediska obrany konkurzní podstaty, nelze na rozdíl od názoru společných správců podstaty dovozovat žádné závěry týkající se uznání příslušnosti soudů členského státu, v němž bylo zahájeno vedlejší řízení, pro rozhodování o takových žalobách, pokud vyplývají z uvedeného řízení a úzce s ním úzce souvisí.

19 — Zveřejněno v: Hess, B., Oberhammer, P., a Pfeiffer, T., *European Insolvency Law, The Heidelberg-Luxembourg-Vienna Report on the Application of the Regulation No. 1346/2000/EC on Insolvency Proceedings*, Beck-Hart-Nomos, C. H., Mnichov/Oxford, 2014.

20 — COM(2012) 744 final.

21 — Viz bod 2.5.2 a s. 220 Heidelberg-Luxembourg-Vienna Report a návrh Komise včlenit do nařízení nový článek 3a, nadepsaný „Soudní příslušnost pro rozhodování o souvisejících žalobách", jehož odstavec 1 stanoví, že „[s]oudy členského státu, na jehož území bylo zahájeno úpadkové řízení podle článku 3, jsou příslušné rozhodovat o všech žalobách, které vyplývají přímo z úpadkového řízení a které s ním úzce souvisí".

22 — Bod 33, zvýraznění provedeno autorem tohoto stanoviska. Viz rovněž rozsudek H (EU:C:2014:2410).

23 — Úmluva o příslušnosti a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech podepsaná dne 27. září 1968 (Úř. věst. 1972, L 299, s. 32).

nalezené Soudním dvorem v tomto rozsudku znamená, že pokud jsou hlavní zájmy dlužníka soustředěny v členském státě, ustanovení nařízení se použijí v rámci vztahů mezi členskými státy na veškerá úpadková řízení, a to včetně řízení vykazujících vazbu ke třetímu státu [24], a potlačují ustanovení mezinárodního práva soukromého členských států.

37. Tímto konstatováním lze rozptýlit pochybnosti vyjádřené předkládajícím soudem týkající se použitelnosti nařízení na okolnosti, jako jsou okolnosti v původním řízení, kdy je výnos z prodeje aktiv dlužníka uložen na obstaveném účtu ve Spojených státech, tedy mimo území Unie. Také umožňuje odmítnout argument PR společnosti NNSA, podle něhož je v případě, že její majetek je třeba ve smyslu ustanovení nařízení pokládat za majetek nacházející se mimo území Unie [25], třeba použít právní úpravu francouzského mezinárodního práva soukromého, podle něhož má řízení zahájené proti společnosti NNSA ve Francii univerzální účinek, a vztahuje se tudíž na tato aktiva. Použití takových pravidel, která by ostatně rozšířila územní účinky vedlejšího řízení nad rámec mezí stanovených nařízením, je totiž nadále vyloučeno s ohledem na rozsudek Schmid (EU:C:2014:6).

b) Vztah mezi hlavním a vedlejším řízením v systému nařízení

38. Nyní je třeba přezkoumat konkrétní role hlavního a vedlejšího řízení, jakož i jejich vzájemný vztah v systému nařízení.

39. Jak vyplývá z preambule nařízení a zejména z jedenáctého bodu jeho odůvodnění, toto nařízení se zakládá na zásadách obecnosti a jednotnosti úpadkového řízení, jejichž uplatňování však zákonodárce Společenství vědomě zmírnil tím, že souběžně s hlavním řízením s obecným zaměřením připustil zahájení vnitrostátních řízení s územním dopadem. Důvody pro toto rozhodnutí spočívají – kromě velkých rozdílů mezi hmotněprávními předpisy členských států, které hovoří v neprospěch zavedení jediného úpadkového řízení a bezvýjimečného používání práva státu, ve kterém bylo zahájeno toto řízení (srov. bod 8 odůvodnění nařízení) – také v nezbytnosti chránit zájmy tuzemských věřitelů a zjednodušit správu složitých majetkových struktur (srov. bod 19 odůvodnění nařízení). Nařízení tudíž stanoví dvě rozdílná kritéria příslušnosti, a sice kritérium místa, kde jsou soustředěny hlavní zájmy, podle něhož se určí, které soudy jsou příslušné k zahájení hlavního řízení, a kritérium usazení, které umožňuje zahájení vedlejšího řízení.

40. Rozhodnutí zákonodárce Společenství umožnit zahájení územních řízení činí tento systém bezpochyby pružnějším, a sice zahájení jednoho nebo více takových řízení se může ukázat jako zvlášť užitečné například v případech, jako je případ v původním řízení, kdy je v členském státě, ve kterém jsou soustředěny hlavní zájmy, zahájeno řízení vůči různým dceřiným společnostem skupiny podniků, zatímco hlavní část aktiv, zaměstnanců nebo věřitelů jedné nebo více těchto dceřiných společností se nachází v jiném členském státě.

41. Takové rozhodnutí však také přispívá k větší složitosti, když umožňuje zahájit vůči témuž dlužníkovi několik souběžných řízení. Vedlejší řízení jsou v systematice nařízení omezena v několika ohledech, a to jak procesních, tak i hmotněprávních. V zásadě předpokládají zahájení hlavního řízení, o něž se opírají [26], musí se jednat o likvidační řízení (čl. 3 odst. 3 nařízení) a jejich účinky jsou

24 — Taková vazba může vyplývat z bydliště žalovaného v rámci akcesorické žaloby podané v souvislosti s úpadkovým řízením, jako ve věci, v níž byl vydán rozsudek Schmid (EU:C:2014:6), anebo z jiných okolností, jako je bydliště věřitelů nebo i umístění aktiv dlužníka. Účinky řízení zahájených podle nařízení s vazbou na třetí státy závisí na právních předpisech platných v daném třetím státě a na dohodách uzavřených mezi tímto státem a státem, v němž se koná toto řízení.

25 — V okamžiku zahájení vedlejšího řízení, viz body 64 a násl. tohoto stanoviska.

26 — Zahajování územních řízení před zahájením hlavního řízení je omezeno na nezbytné minimum, viz bod 17 odůvodnění nařízení a čl. 3 odst. 4 nařízení.

omezeny na majetek dlužníka, který se nachází na území členského státu, kde byla zahájena (čl. 3 odst. 2 a článek 27 nařízení). Existence souběžných řízení může být přesto příčinou neúčinnosti, pokud neexistují pravidla, s pomocí kterých lze překonat obtíže, které mohou vyplynout z takové situace.

42. Za tímto účelem nařízení stanoví *minimální pravidla pro koordinaci*, která mají za cíl přispět k harmonickému průběhu řízení, který je příznivý pro účinnou správu a zhodnocení podstaty. Tato pravidla zakotvují zejména povinnost správců podstaty činných v různých řízeních *vzájemně se informovat a spolupracovat*[27] a stanoví mechanismy, které mají zajišťovat rovné zacházení s věřiteli[28], a mají určit, jak je třeba naložit s případným zůstatkem aktiv ve vedlejším řízení[29]. Zesílená spolupráce s ohledem na co nejúčinnější správu souběžných úpadkových řízení ostatně představuje jeden z hlavních cílů návrhu na změnu nařízení předloženého Komisí[30].

43. Středobodem vzájemných vztahů mezi hlavním a vedlejším řízením je tedy *zásada koordinace*, která má zajistit dosažení přednostních cílů účinnosti i v případě existence několika řízení. V této souvislosti nařízení hlavnímu řízení přiznává *dominantní* roli, která správci podstaty zaručuje více možností vlivu na probíhající vedlejší řízení například tím, že může navrhnout záchranný plán, vyrovnání nebo přerušení zhodnocování podstaty ve vedlejším řízení[31].

44. S výhradou dodržení této role a povinnosti koordinace nařízení sice vedlejšímu řízení nepřiznává žádnou opravdovou autonomii, ale alespoň vlastní prostor. Vedlejší řízení má rozsah, který se liší od rozsahu hlavního řízení, směřuje k ochraně zvláštních zájmů a podléhá právní úpravě, která se z mnohých hledisek podobá právní úpravě platné pro hlavní řízení. Stejně jako rozhodnutí o zahájení řízení podle čl. 3 odst. 1 nařízení se rozhodnutí o zahájení vedlejšího řízení podle článku 16 nařízení automaticky uznává ve všech členských státech a podle čl. 17 odst. 2 tohoto nařízení nelze v jiných členských státech zpochybňovat jeho účinky. Rozhodnutí soudu, který zahájil takové řízení, týkající se průběhu a skončení tohoto řízení, rozhodnutí, která vyplývají přímo z uvedeného řízení a úzce s ním souvisí, jakož i vyrovnání potvrzené takovým soudem se podle čl. 25 odst. 1 nařízení uznávají rovněž bez požadavku splnění jakýchkoli formálních náležitostí. Podle článků 4 a 28 nařízení platí pro vedlejší řízení – stejně jako pro řízení podle čl. 3 odst. 1 nařízení – právní předpisy členského státu, na jehož území bylo dané řízení zahájeno. A konečně na základě čl. 18 odst. 2 nařízení mohou správci podstaty ve vedlejším řízení v žalobách samostatně uplatňovat všechny nároky týkající se aktiv, která podléhají tomuto řízení a byla přemístěna na území jiného členského státu, jakož i podávat veškeré odpůrčí žaloby sloužící na ochranu zájmů věřitelů.

45. Z rozhodnutí zákonodárce Společenství připustit možnost zahájení souběžných řízení vedle hlavního řízení, jakož i z důvodů uvedených v preambuli nařízení, na kterých se toto rozhodnutí zakládá, navíc vyplývá, že takové zahájení vedlejšího řízení *omezuje účinky hlavního řízení*. To platí i pro pravomoci správce podstaty v hlavním řízení, což ostatně jednoznačně vyplývá i z čl. 18 odst. 1

27 — Viz bod 20 odůvodnění nařízení a čl. 31 odst. 1 a 2 nařízení.

28 — Viz čl. 20 odst. 2 nařízení.

29 — Viz článek 35 nařízení.

30 — Na základě nových pravidel by mělo být zejména možné zamezit zahájení vedlejších řízení, pokud nejsou nezbytná za účelem ochrany zájmů tuzemských věřitelů, zejména pokud správce podstaty činný v hlavním řízení prostřednictvím smluvních dohod tuzemským věřitelům zabezpečí takové zacházení, jaké by získali, pokud by bylo zahájeno vedlejší řízení (viz nový čl. 29a odst. 2, který je uveden v bodě 34 návrhu na změnu nařízení). Dále je stanoveno zrušit podmínku, že vedlejší řízení musí mít za cíl výlučně likvidaci, aby mohla být možná jejich koordinace s hlavními řízeními, jejichž cílem je záchrana daného podniku (viz bod 22 návrhu na změnu nařízení, který mění jeho čl. odst. 3), a rozšířit povinnosti spolupráce na příslušné soudy (viz nový článek 31a, který je uveden v bodě 36 návrhu na změnu nařízení).

31 — Viz bod 20 odůvodnění nařízení a čl. 31 odst. 3, článek 33 a čl. 34 odstavce 1 a 3 nařízení. Tyto pravomoci byly navíc dále zesíleny v návrhu Komise na změnu nařízení o úpadkovém řízení, který stanoví, že správce podstaty v hlavním řízení může odporovat již zahájení vedlejšího řízení (viz nový čl. 29a odst. 2, který je uveden v bodě 34 návrhu na změnu nařízení).

nařízení, který stanoví, že „[s]právce podstaty jmenovaný soudem příslušným podle čl. 3 odst. 1 může vykonávat veškeré pravomoci, které mu jsou svěřeny podle práva státu, který řízení zahájil, v jiném členském státě, *dokud v tomto státě není zahájeno jiné úpadkové řízení* nebo učiněno ochranné opatření bránící jejich výkonu na základě návrhu na zahájení úpadkového řízení v tomto státě“ [32].

c) Určení soudu příslušného pro vymezení rozsahu účinků vedlejšího řízení

46. Na první část předběžné otázky podané tribunal de commerce de Versailles, jejíž podstatou je určit, zda je uvedený tribunal jakožto soud, který zahájil vedlejší řízení proti společnosti NNSA podle čl. 3 odst. 2 nařízení o úpadkovém řízení, na základě tohoto nařízení příslušný také k určení rozsahu účinků tohoto řízení, je třeba odpovědět ve světle úvah uvedených pod písmeny a) a b) výše. Podle mého názoru vyplývá jak ze vzájemného vztahu mezi hlavním a vedlejším řízením upraveného nařízením, tak i z účelu, jejž připisuje tomuto vedlejšímu řízení, jakož i obecně z cílů sledovaných tímto nařízením, že na tuto otázku je třeba odpovědět kladně.

47. Zaprvé, jak bylo uvedeno výše, je navzdory obecné povaze a dominantní roli příslušející hlavnímu řízení, jakož i podřízené roli příslušející vedlejšímu řízení naposled uvedenému řízení v rámci struktury nařízení ponechán vlastní prostor, který je nezbytný pro plnění uznaných cílů tohoto řízení a funkce spočívající v omezení uplatňování zásady jednotnosti úpadkového řízení, která je mu přiznána v rámci struktury nařízení [33]. Podle mého názoru by nebylo s takovým rámcem slučitelné, kdyby bylo soudům příslušným pro zahájení takového řízení odepřeno určit na základě ustanovení nařízení rozsah účinků tohoto řízení.

48. Zadruhé je třeba připomenout, že účinky vedlejšího řízení jsou podle čl. 3 odst. 2 a článku 27 nařízení omezeny na majetek dlužníka, který se nachází na území členského státu, na kterém bylo toto řízení zahájeno. Jak zdůrazňuje C. Rogeau ve svém písemném vyjádření, musí soud členského státu, který projednává návrh na zahájení vedlejšího řízení, za účelem ověření existence podmínek vlastní příslušnosti podle čl. 3 odst. 2 nařízení posoudit, zda majetek dlužníka nacházející se na území tohoto členského státu umožňuje dospět k závěru, že zde má „provozovnu“ ve smyslu čl. 2 písm. h) nařízení [34]. Tento soud tudíž musí již před zahájením vedlejšího řízení na území dotčeného členského státu určit alespoň část uvedených aktiv, na která se mají vztahovat účinky tohoto řízení.

49. Zatřetí je toto určení částí majetku dlužníka, které se nacházejí na území členského státu, ve kterém bylo zahájeno vedlejší řízení, nezbytné nejen za účelem ověření existence podmínek pro zahájení tohoto řízení, omezení jeho účinků a určení věcné působnosti ustanovení právních předpisů tohoto členského státu, nýbrž i proto, aby byl vůbec umožněn průběh vedlejšího řízení, které má představovat likvidační řízení. Jak podle mého názoru správně uvedl C. Rogeau, žaloba, jako je žaloba podaná v původním řízení, která obsahuje návrh na určení, že účinky vedlejšího řízení se budou vztahovat na určitá aktiva dlužníka, jakož i na výnos z jejich zhodnocení, tudíž vyplývá ve smyslu judikatury Seagon (EU:C:2009:83), jak byla vyložena v bodě 32 výše, přímo z tohoto řízení a úzce s ním souvisí, a proto spadá do oblasti příslušnosti soudu, který uvedené řízení zahájil.

32 — Zvýraznění provedeno autorem tohoto stanoviska.

33 — V tomto smyslu viz rozsudek MG Probud Gdynia (C-444/07, EU:C:2010:24, bod 24). Viz rovněž Heidelberg-Luxembourg-Vienna Report, s. 111.

34 — Článek 2 písm. h) nařízení definuje pojem „provozovna“ jako jakékoli provozní místo, kde dlužník vykonává nikoli přechodnou hospodářskou činnost za pomoci lidských a materiálních zdrojů. Podle Soudního dvora musí být tento pojem „provozovna“ vykládán v tom smyslu, že „vyžaduje existenci struktury obsahující minimální míru organizace a určitou stabilitu s cílem výkonu hospodářské činnosti“ (viz rozsudek Interedil, C-396/09, EU:C:2011:671).

50. Začtvrté nelze vhodným způsobem zabezpečit cíle účinnosti a rychlosti úpadkových řízení, na základě kterých bylo odůvodněno přijetí nařízení, prostřednictvím řešení, které by nutilo soudy státu, ve kterém bylo zahájeno vedlejší řízení, zabývající se žalobou na určení rozsahu účinků tohoto řízení, k tomu, aby se prohlásily za nepříslušné ve prospěch soudů státu, ve kterém bylo zahájeno hlavní řízení, a přerušily řízení až do vydání rozhodnutí těmito soudy.

51. Výše uvedené skutečnosti podle mého názoru svědčí ve prospěch uznání příslušnosti soudů členského státu, ve kterém bylo zahájeno vedlejší řízení, pro rozhodování o žalobě, v rámci které má být určen rozsah účinků tohoto řízení. Naproti tomu protiargumenty společných správců podstaty a Spojeného království Velké Británie a Severního Irska hovořící ve prospěch výlučné příslušnosti soudů členského státu, ve kterém bylo zahájeno hlavní řízení, mě nepřesvědčily. Tyto argumenty se v zásadě opírají o přednost hlavního řízení a o jeho obecnou platnost.

52. Jak jsem připomněl v bodě 43 výše, nařízení sice uznává „dominantní roli" tohoto řízení. Taková přednostní povaha, která má sloužit především k zajištění optimální koordinace hlavního a vedlejšího řízení prostřednictvím stanovení jejích hierarchického pořadí, však nevede k tomu, že jsou soudům vedlejšího řízení odňaty jejich pravomoci, zejména pokud nejde o přijímání rozhodnutí týkajících se provádění opatření směřujících k likvidaci a k uspokojení věřitelů nebo podmínek pro skončení tohoto řízení, nýbrž o vymezení účinků tohoto řízení. Ani obecná povaha přiznaná hlavnímu řízení podle mého názoru nepředstavuje rozhodující argument pro to, aby byla soudům hlavního řízení vyhrazena výlučná příslušnost pro určení rozsahu účinků jiného, byť územně omezeného a podřízeného řízení, jehož zahájení má právě za následek odebrání části majetku dlužníka z výlučného vlivu hlavního řízení a rozhodného práva, které se na něj použije.

53. Závěrem je třeba zdůraznit, že nařízení výslovně určuje nejen kritérium rozdělení aktiv dlužníka mezi hlavní a vedlejší řízení, a sice kritérium umístění, nýbrž také – o čemž bude dále podrobně pojednáno – stanoví hmotněprávní ustanovení, kterými se mají příslušné soudy řídit při uplatňování tohoto kritéria. Jak rozhodl Soudní dvůr v rozsudku Bank Handlowy a Adamiak (C-116/11, EU:C:2012:739), má soud příslušný podle čl. 3 odst. 2 nařízení dále při všech jím přijímaných rozhodnutích – a tedy i když rozhoduje o rozsahu účinků vedlejšího řízení – povinnost loajální spolupráce, která s sebou nese povinnost respektovat jak cíle hlavního řízení, tak i systém nařízení, vycházející ze zásady vzájemné důvěry, požadavku koordinace hlavního a vedlejšího řízení, cíle vytvoření účinných a účelných přeshraničních úpadkových řízení, jakož i z přednosti hlavního řízení[35]. Za těchto okolností se snižuje riziko, že by tento soud mohl přijmout rozhodnutí v neprospěch zájmů hlavního řízení.

54. Z důvodů uvedených výše mám za to, že soud příslušný podle čl. 3 odst. 2 nařízení pro zahájení vedlejšího řízení je rovněž příslušný pro určení majetku dlužníka, na který se vztahují účinky tohoto řízení.

d) Výlučná nebo souběžná příslušnost?

55. Za předpokladu, že Soudní dvůr uzná příslušnost soudů státu, ve kterém bylo zahájeno vedlejší řízení, se ho předkládající soud rovněž táže, zda je tato příslušnost výlučná či „alternativní" ve vztahu k příslušnosti soudů členského státu, ve kterém bylo zahájeno hlavní řízení.

35 — Bod 62. Viz rovněž stanovisko generální advokátky Kokott ve věci Bank Handlowy a Adamiak (C-116/11, EU:C:2012:308, bod 66).

56. V tomto ohledu poukazuji na to, že z ustanovení nařízení vyplývá, že zahájení vedlejšího řízení v členském státě, ve kterém má dlužník provozovnu, má za následek, že aktiva dlužníka nacházející se na území tohoto členského státu podléhají jiné právní úpravě, než je právní úprava platná pro hlavní řízení. Navzdory podřízenosti vedlejšího řízení ve vztahu k hlavnímu řízení, kogentním pravidlům týkajícím se koordinace mezi oběma řízeními a povinnosti spolupráce příslušející orgánům činným v těchto řízeních jsou uvedená aktiva *de facto* vyňata z výlučného vlivu hlavního řízení a rozhodného práva, které se na něj vztahuje.

57. Rozhodnutí soudu členského státu, ve kterém bylo zahájeno vedlejší řízení, týkající se otázky, na která aktiva se vztahují účinky tohoto řízení, tudíž určuje nepřímo, avšak nevyhnutelně rozsah účinků hlavního řízení. Z důvodů podobných těm, které byly uvedeny výše, je ovšem třeba uznat, že soud členského státu, ve kterém bylo zahájeno hlavní řízení, je rovněž příslušný pro určení rozsahu účinků tohoto řízení, tak jak je k tomu příslušný soud členského státu, ve kterém bylo zahájeno vedlejší řízení.

58. Případné spory týkající se příslušnosti části majetku dlužníka k jednomu či druhému řízení tudíž mohou být předloženy alternativně před kterýkoli z obou příslušných soudů. S ohledem na tyto spory je tedy dána souběžná příslušnost těchto soudů.

59. Společní správci podstaty kritizují takové řešení, když uvádějí, že jak vyplývá z judikatury Soudního dvora, brání toto nařízení tomu, aby bylo souběžně příslušných několik soudů. Odvolávají se zejména na rozsudek Rastelli Davide e C. (C-191/10, EU:C:2011:838)[36]. V tomto ohledu pouze podotýkám, že Soudní dvůr v tomto rozsudku uvedl, že připuštění možnosti rozšíření hlavního úpadkového řízení na jiný právní subjekt, než vůči kterému bylo toto řízení zahájeno – pouze z důvodu propojení majetku, aniž bylo přezkoumáno, kde jsou soustředěny hlavní zájmy tohoto subjektu – by umožnilo obcházení systému zavedeného nařízením, které by soudu nepříslušnému k zahájení hlavního řízení podle čl. 3 odst. 1 nařízení umožnilo přijmout rozhodnutí, které by mělo vůči právnímu subjektu tytéž účinky jako rozhodnutí o zahájení takového řízení. V projednávané věci ale nejde o vytvoření třetího kritéria k oběma kritériím příslušnosti uvedeným v článku 3 nařízení, nýbrž jen o uznání souběžné příslušnosti soudů určených na základě těchto kritérií k rozhodování o některých žalobách.

60. V případě souběžné soudní příslušnosti existuje riziko protichůdných rozhodnutí. Jak navrhuje Komise, lze takovému riziku čelit použitím pravidla analogického pravidlu zakotvenému v článku 27 nařízení č. 44/2001, které v případě podání více žalob prohlašuje za příslušný soud, u něhož bylo řízení zahájeno jako první. Podle mého názoru ale Soudnímu dvoru nepřísluší, aby takové pravidlo zavedl do systému nařízení cestou soudcovského nalézání práva[37]. Toto opatření, které by bylo bezpochyby žádoucí, totiž v případě, že Soudní dvůr přijme řešení, které navrhuji, přísluší pouze unijnímu zákonodárci. Za současného stavu tudíž v případech souběžné soudní příslušnosti může zamezit nebezpečí existence protichůdných rozhodnutí pouze uznávací mechanismus stanovený v čl. 25 odst. 1 nařízení, který má takřka automatickou povahu.

36 — V bodě 28 tohoto rozsudku, o který se opírají společní správci podstaty, Soudní dvůr varuje před řešením, z něhož by vyplývalo „nebezpečí pozitivních kompetenčních sporů mezi soudy jednotlivých členských států, tedy sporů, kterým chtělo nařízení právě zabránit, aby bylo v rámci Unie zajištěno jednotné zacházení s úpadkovými řízeními".

37 — V rozsudku Staubitz-Schreiber (C-1/04, EU:C:2006:39) Soudní dvůr sice vzhledem k neexistenci předmětné právní úpravy v nařízení uznal, že v případě, kdy dlužník přemístí centrum svých hlavních zájmů po podání návrhu na zahájení tohoto řízení do jiného členského státu, je pro zahájení úpadkového řízení i *nadále příslušný soud, u něhož bylo řízení zahájeno jako první*, nicméně okolnosti uvedeného případu byly zcela jiné, jelikož Soudní dvůr měl rozhodnout o legitimitě případné změny příslušnosti, a nikoli vyřešit pozitivní kompetenční spor.

e) Závěr týkající se první části předběžné otázky

61. Na základě všech výše uvedených úvah mám za to, že na otázku položenou tribunal de commerce de Versailles je třeba odpovědět tak, že soud, který je podle čl. 3 odst. 2 nařízení příslušný k zahájení vedlejšího řízení, je rovněž příslušný k určení majetku dlužníka, na který se vztahují účinky tohoto řízení. Žaloba na určení, zda určitá část nebo části majetku dlužníka podléhají hlavnímu řízení nebo vedlejšímu řízení, může být předložena alternativně k soudům členského státu, ve kterém bylo zahájeno hlavní řízení, nebo k soudům členského státu, ve kterém bylo zahájeno vedlejší řízení.

B – *K druhé části předběžné otázky: rozhodné právo*

62. V rámci druhé části předběžné otázky se tribunal de commerce de Versailles Soudního dvora pro případ, že bude potvrzena příslušnost členského státu, ve kterém bylo zahájeno vedlejší řízení, pro určení rozsahu účinků tohoto řízení, táže, jaké právo je třeba použít na takové určení.

63. Podle čl. 4 odst. 1 nařízení je právem rozhodným pro úpadkové řízení a jeho účinky právo toho členského státu, na jehož území bylo úpadkové řízení zahájeno, a závisí tedy na otázce, který soud je podle článku 3 nařízení mezinárodně příslušný pro zahájení uvedeného řízení[38]. Toto řešení je výslovně potvrzeno článkem 28 nařízení, který stanoví, že „pokud toto nařízení nestanoví jinak, řídí se vedlejší řízení právem členského státu, na jehož území byla zahájena“.

64. Bez ohledu na to nařízení stanoví několik jednotných hmotněprávních pravidel, která mají platit jako výjimka z vnitrostátního práva, jež bylo určeno jako rozhodné právo.

65. Pokud je to relevantní v projednávané věci, je nejprve třeba připomenout, že nařízení v čl. 3 odst. 2 a článku 27 nastoluje zvláštní kritérium pro rozdělení aktiv dlužníka mezi hlavní a vedlejší řízení, které se zakládá na umístění těchto aktiv a od kterého se nelze odchýlit ani na základě ustanovení vnitrostátního práva, ani na základě dohody orgánů činných v obou řízeních. Podle tohoto kritéria podléhají aktiva dlužníka, která se nacházejí na území členského státu, ve kterém bylo zahájeno vedlejší řízení, tomuto řízení, a tudíž musí *výnos z prodeje tohoto majetku připadnout rovněž tomuto řízení*. Rovněž podle tohoto kritéria však *nemohou vedlejšímu řízení v žádném případě podléhat* aktiva dlužníka nacházející se v jiném státě, jednoduše proto, že se nenacházejí na území tohoto členského státu, ve kterém bylo zahájeno takové řízení. Tato aktiva tedy nutně podléhají hlavnímu řízení, které má obecnou platnost. Jak jsem již zdůraznil v bodě 37 výše, jakýkoli výklad na základě vnitrostátního práva, který by rozšířil účinky vedlejšího řízení na aktiva dlužníka nacházející se v jiném státě, by byl neslučitelný s nařízením.

66. Dále lze z ustanovení nařízení dovodit pravidlo, na kterém se shodují všechny zúčastněné strany, jež v tomto řízení předložily vyjádření, a sice že rozhodujícím okamžikem pro určení, zda se majetek nachází na území členského státu, ve kterém bylo zahájeno vedlejší řízení, je okamžik, kdy se stalo účinným rozhodnutí o zahájení tohoto řízení. Tento závěr vyplývá zejména z výkladu čl. 2 písm. f)[39] ve spojení s čl. 18 odst. 2 nařízení[40]. Jakékoli přemístění aktiv dlužníka mimo území členského státu,

38 — V tomto smyslu viz rozsudky Eurofood IFSC (C-341/04, EU:C:2006:281, bod 33); MG Probud Gdynia (EU:C:2010:24, bod 25), a Rastelli Davide e C. (EU:C:2011:838, bod 16).

39 — Článek 2 písm. f) nařízení upřesňuje, že pro účely tohoto nařízení se „okamžikem zahájení řízení“ rozumí okamžik, kdy rozhodnutí o zahájení řízení nabývá účinku, bez ohledu na to, zda se jedná o konečné rozhodnutí či nikoli.

40 — Podle čl. 18 odst. 2 nařízení „může správce podstaty jmenovaný soudem příslušným podle čl. 3 odst. 2 v jiném členském státě soudní nebo mimosoudní cestou žádat, aby byl po zahájení úpadkového řízení movitý majetek přemístěn z území členského státu, který řízení zahájil, na území jiného státu“.

ve kterém bylo zahájeno vedlejší řízení, uskutečněné po tomto okamžiku tudíž nemůže mít za následek vynětí těchto aktiv či výnos z jejich prodeje z vedlejšího řízení, a to ani, když se toto přemístění netýká daného majetku jako takového, nýbrž výnosu z jeho zhodnocení, a ani tehdy, když je povolil soud tohoto řízení v rámci dohody o koordinaci s hlavním řízením [41].

67. A konečně, jak jsem již zmínil v bodě 53 výše, nařízení obsahuje některá hmotněprávní ustanovení, kterými by se měly příslušné soudy řídit při uplatňování kritéria pro rozdělení aktiv dlužníka mezi hlavní a vedlejší řízení. Článek 2 písm. g) nařízení definuje, co se pro účely tohoto nařízení rozumí „členským státem, ve kterém se nachází majetek", a to pro tři různé kategorie majetku, totiž pro hmotný majetek, pro majetek nebo vlastnická práva nebo nároky, které musí být zapsány ve veřejném rejstříku, a pro pohledávky. Přestože se toto ustanovení může zdát jako nedostatečné k pokrytí všech forem aktiv, a to zejména s ohledem na složitost některých majetkových podstat [42], lze každopádně vypozorovat vůli zákonodárce Společenství podrobit určení umístění majetku dlužníka jednotné právní úpravě. Toto rozhodnutí, jakož i neúplnost výčtu uvedeného v čl. 2 písm. g) od vnitrostátního soudu, který musí na základě tohoto ustanovení dovodit pravidlo použitelné na každý konkrétní případ, bezpochyby vyžaduje značné úsilí spjaté s výkladem.

68. S ohledem na předcházející úvahy tribunal de commerce de Versailles v projednávané věci přísluší „lokalizovat" v *okamžiku zahájení vedlejšího řízení a na základě kritérií uvedených v čl. 2 písm. g) nařízení* veškerý hmotný a nehmotný majetek společnosti NNSA, který byl prodán, a to včetně práva na hospodářské vlastnictví („equitable or beneficial ownership"), které jí přísluší na základě Master R&D Agreement na duševním vlastnictví skupiny Nortel, a to včetně výlučných, bezplatných a časově neomezených licenčních práv, jejichž vlastníkem byla na základě téže dohody [43]. V tomto ohledu podle mého názoru předkládajícímu soudu přísluší, aby nejprve přezkoumal, zda tato práva mohou být s ohledem na uvedenou dohodu oddělena a pokládána za samostatná aktiva.

69. Tomuto soudu dále přísluší přezkoumat, zda má být nárok společnosti NNSA na zaplacení „R&D allocation" podle kanadského práva, jímž se řídí Master R&D Agreement, pokládán za „věcné užívací právo", jak uplatňuje PR společnosti NNSA, anebo za „nárok na pohledávku", která vyplývá z jejího přispění k činnosti v oblasti výzkumu a vývoje skupiny Nortel. V naposled uvedeném případě by mohlo být použitelné kritérium místa, kde jsou soustředěny hlavní zájmy povinné třetí osoby, uvedené v třetí odrážce čl. 2 písm. g) nařízení. V tomto ohledu bych chtěl na okraj zmínit, že okolnost, že *poměrná část výnosu* příslušející společnosti NNSA po prodeji jejího majetku může být sama o sobě kvalifikována jako pohledávka odpovídající kupní ceně vůči obstavenému účtu, která se jako taková nachází mimo území Unie, není v projednávané věci relevantní, dospějeme-li k závěru, že předmětná aktiva se v okamžiku, kdy rozhodnutí o zahájení vedlejšího řízení nabylo účinnosti, nacházela na francouzském území. Jak jsem uvedl již v bodě 66 výše, nemohou okolnosti prodeje aktiv vést k tomu, že tato aktiva připadnou hlavnímu řízení, i když původně patřila vedlejšímu řízení, a naopak.

41 — Podotýkám, že podle návrhu na změnu nařízení má být správci podstaty hlavního řízení dokonce již před zahájením vedlejšího řízení za účelem účinné ochrany místních zájmů zakázáno přemisťovat aktiva nacházející se v členském státě, ve kterém se nachází provozovna dlužníka, na jiné místo (viz začlenění bodu 19b odůvodnění do nařízení, které bylo plánováno v bodě 12 tohoto návrhu).

42 — Návrh na změnu nařízení zavádí v čl. 2 písm. g) [nyní čl. 2 písm. f)] další pravidla pro určování umístění majetku, která se týkají akcií podniků na jméno, finančních instrumentů, v souvislosti s nimiž se vlastnická práva prokazují zápisem do rejstříku, a zůstatků uložených na bankovních účtech (viz bod 21 uvedeného návrhu).

43 — Podle znění této dohody předloženého společnými správci podstaty se každá společnost patřící ke skupině Nortel, která byla smluvní stranou této dohody, zavázala pokračovat ve svých činnostech výzkumu a vývoje jako v minulosti a poskytovat jejich výsledky ostatním stranám dané dohody. Jako protiplnění obdržela částku nazvanou „R&D allocation", jejíž výše se řídila tabulkou, která byla přiložena k dohodě jako příloha, a byla určena přímo úměrně tomu, jak přispěla k činnosti v oblasti výzkumu a vývoje. Tato částka byla pokládána za „podíl na zisku", na který měla každá smluvní strana nárok. Dohoda dále stanovila, že společnost NNL byla – s výhradou výslovně stanovených výjimek (např. práv k ochranné známce) – z právního hlediska vlastníkem všech stávajících a budoucích práv k duševnímu vlastnictví skupiny a jako protiplnění přijala závazek poskytnout každé společnosti, která byla smluvní stranou dané dohody, výlučnou a bezplatnou licenci k užívání veškerého duševního vlastnictví skupiny.

70. Nelze-li právo „beneficial ownership“ vyplývající ze systému vytvořeného Master R&D Agreement omezit na pouhé právo pohledávky – o čemž jsem přesvědčen – je třeba přezkoumat, zda je nelze zahrnout do jedné z obou kategorií uvedených v první a druhé odrážce čl. 2 písm. g) nařízení. V tomto ohledu mě nepřesvědčilo pojetí společných správců podstaty, že toto právo spadá pod uvedenou druhou odrážku, neboť se týká práv duševního vlastnictví, která musí být zapsána v rejstříku. Ani právo „beneficial ownership“, které v rámci Master R&D Agreement poskytuje nárok na „R&D allocation“, ani užívací práva týkající se průmyslového a duševního vlastnictví skupiny Nortel, která vyplývají z výlučných licencí udělených společností NNL v rámci téže dohody, totiž nelze pokládat za „vlastnická práva […] která musí být zapsána ve veřejném rejstříku“ ve smyslu druhé odrážky čl. 2 písm. g) nařízení. Pouhá okolnost, že uvedená práva jsou „spjata“ s právy průmyslového nebo duševního vlastnictví, která byla sama zapsána v rejstříku (společností NNL a mimo území unie), na tomto závěru nic nemění. Navíc nelze podle mého názoru tvrdit, jak zjevně činí PR společnosti NNSA, že dotčená práva spadají pod první odrážku čl. 2 písm. g) nařízení, jelikož byla „materializována“ v licencích, neboť je nelze pokládat za hmotný majetek.

71. Z článku 2 písm. g) nařízení je proto třeba dovodit pravidlo, které přihlíží ke specifické povaze dotčených aktiv. Podle mého názoru lze z první a druhé odrážky tohoto ustanovení dovodit obecný pokyn, a sice že různé části majetku dlužníka je v zásadě třeba zahrnout do úpadkového řízení, k němuž má podle své povahy nejužší vazby. Tak je tomu v případě hmotného majetku, který je zahrnut do řízení zahájeného na území členského státu, ve kterém se tento majetek nachází, a v případě majetku a práv, které musí být zapsány v rejstříku a připadají úpadkovému řízení, které bylo zahájeno v členském státě, pod jehož dohledem je tento rejstřík veden. Totéž pravidlo lze *a contrario* nalézt v článku 12 nařízení, který stanoví, že „patenty Společenství, ochranné známky Společenství a jakákoli obdobná práva stanovená právními předpisy Společenství mohou být zahrnuta pouze do řízení podle čl. 3 odst. 1“, jelikož je nelze přiřadit území jediného členského státu, ale jeho účinky se vztahují na celé území Unie. Do této systematiky je rovněž zahrnut návrh Komise na změnu čl. 2 písm. g) nařízení, neboť nové odrážky (které se týkají akcií podniků na jméno, finančních instrumentů, v souvislosti s nimiž se vlastnická práva prokazují zápisem do rejstříku, a zůstatků uložených na bankovních účtech) zakotvují rovněž kritéria, podle kterých je třeba majetek přednostně přiřadit území členského státu, k němuž má nejužší vazby.

72. S ohledem na věc v původním řízení se tedy v souladu s výše uvedeným pravidlem domnívám, že práva, která vyplývají z účasti dlužníka na výzkumné a vývojové činnosti skupiny společností nebo jejichž předmětem je v rámci systému výlučných a bezplatných licencí využití výsledků této činnosti, nespadají-li pod druhou nebo třetí odrážku čl. 2 písm. g) nařízení, je třeba přiřadit území členského státu, v němž jsou soustředěny činnosti dlužníka, který přispěl k uvedené činnosti spočívající ve výzkumu a vývoji a který využíval její výsledky pro svůj vlastní vývoj.

73. S ohledem na všechny předcházející úvahy mám za to, že na druhou část předběžné otázky položené předkládajícím soudem je třeba odpovědět tak, že soud, u kterého bylo zahájeno řízení, musí za účelem určení, zda se na aktiva dlužníka vztahují účinky vedlejšího řízení, přezkoumat, zda se tento majetek v okamžiku, kdy rozhodnutí o zahájení tohoto řízení nabylo účinnosti, nacházel na území členského státu, ve kterém bylo zahájeno uvedené řízení, a že umístění uvedeného majetku je třeba posuzovat na základě kritérií uvedených v čl. 2 písm. g) nařízení.

IV – Závěry

74. S ohledem na všechny předcházející úvahy Soudnímu dvoru navrhuji, aby na otázku položenou tribunal de commerce de Versailles odpověděl následovně:

Soud, který je podle čl. 3 odst. 2 nařízení Rady (ES) č. 1346/2000 ze dne 29. května 2000 o úpadkovém řízení příslušný k zahájení vedlejšího řízení, je rovněž příslušný k určení majetku dlužníka, na který se vztahují účinky tohoto řízení.

Žaloba na určení, zda určitá část nebo části majetku dlužníka podléhají hlavnímu řízení nebo vedlejšímu řízení, může být předložena alternativně k soudům členského státu, ve kterém bylo zahájeno hlavní řízení, nebo k soudům členského státu, ve kterém bylo zahájeno vedlejší řízení.

Soud, u kterého bylo zahájeno řízení, musí za účelem určení, zda se na aktiva dlužníka vztahují účinky vedlejšího řízení, přezkoumat, zda se tento majetek v okamžiku, kdy rozhodnutí o zahájení tohoto řízení nabylo účinnosti, nacházel na území členského státu, ve kterém bylo zahájeno uvedené řízení. Umístění uvedeného majetku je třeba posuzovat na základě kritérií uvedených v čl. 2 písm. g) nařízení č. 1346/2000.